

Aan de gemeenteraad

Datum : 23 april 2024
Zaaknummer : 4116563
Contactpersoon : Laura Schutter
Telefoonnummer : 026 377 4684

Onderwerp: Economische agenda 2023-2024

Geachte voorzitter en leden,

Graag informeren wij u over de behaalde resultaten uit de Economische uitvoeringsagenda 2023, en over de Economische uitvoeringsagenda voor 2024.

Met deze raadsbrief doen wij de volgende moties af:

Motie 22M170 [Oog voor alle studenten](#)

Motie 21M268 [Een Arnhemse week van verbinding, experiment en innovatie Arnhem](#)

Motie 21M269 [Kaders voor een toekomst met welzijn](#)

Inleiding

In de Economische agenda 2021 – 2025 'Energieke stad' staan de belangrijkste ambities van de gemeente Arnhem. Jaarlijks stellen we op basis van deze ambities, samen met de stad (ondernemers, bedrijven, kennisinstellingen en de gemeente Arnhem) een Economische Uitvoeringsagenda op.

Afgelopen jaar zijn zeer succesvolle acties uitgevoerd en mooie resultaten behaald met partners in de stad.

Deze ambities zijn groot en impactvol. Samen met deze partners hebben we kritisch gekeken en geconstateerd dat deze ambities nog niet klaar zijn. Op diverse onderwerpen willen we onze ambities verleggen en zoeken we verdieping om nog meer impact te kunnen maken. In dit stuk leest u een update over 2023 met daarin een greep uit dat wat er het afgelopen jaar is gebeurd in de stad op deze thema's. Tevens nemen we u mee in de focus op wat er in 2024 gedaan wordt.

Resultaten Economische Uitvoeringsagenda 2023

De uitvoeringsagenda is opgezet langs de lijn van de twee hoofdopgaven "Energie" en "Aantrekkelijke stad" met drie bijbehorende randvoorwaarden (werklocaties, Human Capital en verbindingen) uit de Economische agenda.

In samenwerking met diverse partners en stakeholders uit de stad zijn deze actielijnen opgezet en verder gebracht (drie acties per actielijn). Per actielijn wordt aangegeven wat uit de uitvoeringsagenda is afgerond en wat in 2024 een vervolg krijgt.

Energie

Arnhem wil in 2050 een klimaat neutrale en duurzame stad zijn en zet daarom volop in op de energietransitie en de circulaire economie. Het doel is om hierdoor verdere innovaties, investeringen, nieuwe bedrijvigheid en extra werkgelegenheid te creëren en stimuleren. De top 100 van energie-innovaties uit de regio Arnhem zijn in beeld gebracht ([Lifeport – Energy innovations](#)). Elektrische graafmachines, warmte opslag door een warmtebatterij of flexibele zonnepanelen. Het is een maar een kleine greep uit de top 100 van energie-innovaties uit de regio Arnhem die in 2023 in beeld zijn gebracht en op de website van Lifeport zijn te vinden. In 2023 zijn tal van innovaties toegepast, zoals het aanbieden van een energiemonitor vanuit 'Arnhem zet de knop om' en een pilot met gekleurde zonnepanelen in Geitenkamp. In 2024 start een onderzoek welke 10 innovaties uit de top 100 we nog meer gaan toepassen in Arnhem.

In 2025 wil Arnhem Europese Hotspot op het gebied van Energie zijn. Daarom nodigen we Internationale partners uit om te laten zien wat Arnhem te bieden heeft op energie-innovatie gebied. Het afgelopen jaar is er een agenda Creative x Energy opgesteld met potentiële projecten. Bij deze projecten wordt de verbinding gezocht met "new energy partijen" en "creatieve partijen" om daarmee samen de energietransitie te een boost te geven en te versnellen. In 2024 wordt gestart met het uitvoeren van deze agenda en het realiseren van projecten en doelstellingen. Daarnaast wordt van 25 tot en met 31 mei 2024 de Arnhem Electricity Week georganiseerd waarmee invulling gegeven wordt aan de motie "Een Arnhemse week van verbinding, experiment en innovatie". Dit event heeft een belangrijke rol in het positioneren van Arnhem als Energiestad.

Aantrekkelijke stad

Arnhem is een aantrekkelijke stad om in te wonen, te ondernemen, te werken en te recreëren. Om de aantrekkelijkheid verder te versterken, wordt voortdurend gezocht naar het evenwicht tussen een duurzame groei van de stad en het behoud van de voor Arnhem typische levendige, ontspannen en groene leef kwaliteit.

Arnhem wil landelijk meer bekend staan als citytrip bestemming. Daarom hebben Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen, Citymarketing Arnhem en Platform Binnenstad Arnhem in 2023 de handen ineengeslagen, gesteund door de gemeente Arnhem en het Ondernemersfonds. Gezamenlijk wordt gewerkt aan het imago van Arnhem om potentiële en kansrijke bezoekers meerdaags naar Arnhem te verleiden. Juni modemaand 2023 is daar een mooi voorbeeld van. Het mode event trok veel bezoekers van buiten de stad en zorgde ook voor extra overnachtingen. In 2023 waren er doelgerichte campagnes om het imago van Arnhem, en specifiek op gebied van mode en cultuur te versterken.

Datum : 23 april 2024
Zaaknummer : 4116563
Pagina : 3

In 2024 gaat Binnenstad Arnhem aan de slag met één portal om de bezoekers beter te informeren. De samenwerking 'Bestemming Arnhem' versterkt de trots op de stad én versterkt de economische en toeristische positie om nieuwe doelgroepen te bereiken wat van essentiële waarde is voor de ambitie meerdaags naar Arnhem te verleiden.

Human Capital-Arbeidsmarkt

Om Arnhem aantrekkelijk te houden voor bedrijven is de aanwezigheid van voldoende en goed gekwalificeerd personeel een cruciale randvoorwaarde. De energietransitie, de circulaire economie en de versnelde digitalisering vragen om talent, getraind in de nieuwste vaardigheden. Vanuit diverse initiatieven wordt geïnvesteerd in groeisectoren.

In 2023 is onderzocht of er een broedplaats gerealiseerd kan worden waar ondernemende studenten, onderzoekers en ondernemers samen kunnen werken aan maatschappelijke vraagstukken. Voorbeelden van een vraagstuk is 'Hoe kan ik mijn bedrijf zo duurzaam mogelijk maken?'. Doel is te leren van elkaar en de gezamenlijke kennis en kunde te gebruiken voor oplossingen. Het multidisciplinair samenwerken gaat live in het tweede kwartaal 2024 onder de naam Ondernemerslab. Diverse Arnhemse partijen zoals kennisinstellingen, ondernemers en de gemeente zijn hierbij betrokken.

De beroepentuin Energietransitie, een zeer succesvol initiatief in diverse steden gaat van start in Q3 van 2024. In een korte tijd kunnen mensen die om diverse redenen nog langs de zijlijn staan zich oriënteren op beroepen gerelateerd aan de energietransitie. Op weg naar baanzekerheid en een duurzame toekomst.

Het samenwerkingsverband Arnhem studiestad organiseert in samenwerking met BOD events op 17 mei aanstaande het "ASM student festival". Een festival voor 15000 studenten van alle kennisinstellingen. In de ASM business lounge wordt op een innovatieve manier voor verbinding tussen de student die in 2024 afstudeert en het regionale bedrijfsleven gezorgd. Daarnaast zijn we in samenwerking met onder andere City Marketing bezig met een nieuwe marketingstrategie voor Arnhem Studiestad. Gericht op het behoud van talent voor deze regio.

Een van de acties die reeds ingezet zijn is de informatievoorziening voor Caribisch Nederlandse studenten op de website van [Arnhem studiestad](#) Tips voor Caribische studenten. Hiermee doen we de motie "Oog voor alle studenten" af.

Werklocaties

Er moet voldoende (fysieke) ruimte zijn voor bedrijven om te ondernemen, maar ook een groene omgeving, goede en voldoende woningen voor alle doelgroepen en recreatiemogelijkheden dragen bij aan een economisch aantrekkelijke stad. Goede bereikbaarheid van al deze functies is daarbij van essentieel belang. Er wordt hard gewerkt aan diverse initiatieven die bijdrage aan het versterken, vergroenen en toekomstbestendig te maken van deze werklocaties op diverse plekken in de stad.

Datum : 23 april 2024
Zaaknummer : 4116563
Pagina : 4

In de [raadsbrief Voortgang versterken werklocaties](#) bent u recent geïnformeerd over de ontwikkelingen op de Arnhemse werklocaties en de inspanningen die we daarop leveren. Vanuit de uitvoeringagenda 2023 zijn een aantal acties uitgevoerd, waaronder de Green Deals. Met een Green Deal wordt op een ondernemende en innovatieve manier bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen. Hierbij zijn de wensen die ondernemers hebben en de kansen die zij zien zijn het uitgangspunt voor de samenwerking. In 2023 zijn de eerste green deals gestart. Op het bedrijventerrein van de Gelderse Poort, IJsseloord 1 en de Nieuwe Haven werken ondernemers collectief samen aan maatschappelijke opgaves (klimaatadaptatie, energietransitie). De deals zijn een startschot voor concrete acties die binnen twee jaar worden gerealiseerd om te verduurzamen, bijvoorbeeld op het gebied van energie besparen, vergroening of mobiliteit.

Daarnaast wordt gewerkt aan het opstellen van het ambitiedocument 'Trots op Het Broek' dat de ontwikkelrichting beschrijft om te werken aan een toekomstbestendig, duurzaam en vitaal bedrijventerrein Het Broek. Gemeente Arnhem, Stichting Arnhemse Bedrijventerreinen (StAB) en alle stakeholders op het terrein (ondernemers, eigenaren, financiers, ontwikkelaars, et cetera) geven samen een kwaliteitsimpuls aan dit bedrijventerrein.

De gemeente heeft in 2023 een strategie opgesteld voor een stadsbreed netwerk van mobiliteitshubs. Verschillende type hubs van deelvervoer worden aangeboden zoals fietsen, scooters en auto's. Bij het bepalen van de locaties van de hubs is ook rekening gehouden dat werknemers en bezoekers van de werklocaties gebruik kunnen maken van het deelvervoer. In 2024 kunnen aanbieders van deelvervoer zich intekenen om in Arnhem aan de slag te gaan. Het streven is om de hubs de komende jaren steeds meer met elkaar te verbinden.

Verbindingen

Binnen deze randvoorwaarde is sterk ingezet op de kansen die de relatie tussen de creatieve industrie en de energy sector biedt. Het tijdperk van de energie verandert. Er zijn niet alleen technische, rationele en economische argumenten nodig, maar ook de verbeelding om mensen mee te nemen in de toekomstmogelijkheden. Cross-overs tussen energie en de creatieve sector helpen daarbij. Alliander heeft in 2023 hierin succesvol samengewerkt met Rosalie Apituley (ontwerpster ArtEZ). Het energiebewustzijn vergroten is één van de belangrijkste uitdagingen voor Alliander. Rosalie maakte met haar ontwerp het energieverbruik visueel.

Tijdens de eerste editie van Power to connecting is op 1 juni 2023 op creatieve wijze invulling gegeven aan de energietransitie op Arnhems Buiten, IPKW en in de Eusebiuskerk. Nederlandse en buitenlandse energie-experts van overheid, wetenschap en bedrijfsleven gingen met elkaar in gesprek. In mei 2024 krijgt dit een vervolg tijdens de Arnhem Electricity Week.

De Munich Creative Business Week is het grootste designevenement van Duitsland. Het is een platform voor de creatieve en designindustrie en bevordert de interdisciplinaire uitwisseling. Onze regio is koploper op samenwerkingen tussen de creatieve industrie en de energiesector. Het evenement in mei

2024 wordt gebruikt om ons als Regio Oost te positioneren als textiel en creatieve energie regio. Ook is het een unieke kans voor organisaties van Creatief Arnhem om de Duitse markt verder te verkennen.

In de motie [Kaders voor een toekomst met welzijn \(21M269\)](#) wordt opgeroepen om met een voorstel te komen hoe grote maatschappelijke opgaves te verbinden aan economische activiteiten in Arnhem.

De grote maatschappelijke opgaven waar we voor staan als gemeente Arnhem als kaders mee te nemen in het ondersteunen, stimuleren en ontwikkelen van economische activiteit in Arnhem:

Bij het opstellen van de uitvoeringsagenda 2024 is, het uitgangspunt dat deze een positieve bijdrage leveren aan een duurzame economie die gekoppeld is aan de maatschappelijke opgaven waar we als stad voor staan. Net zoals dat bij alle economische beleidsvelden en activiteiten die we als gemeente oppakken geldt. Zo zijn er in 2023 diverse green deals gesloten op bedrijventerreinen (Gelderse poort, IJsseloord 1 en de Nieuwe Haven). Deze green deals dragen bij aan de energietransitie, klimaatadaptatie en de verduurzamingsopgave. Daarnaast werken we gezamenlijk aan een strategie voor mobiliteit hubs op de diverse werklocaties, zodat bedrijven en werkgevers hierop in kunnen tekenen en gebruik van kunnen gaan maken. Dit doen we om te voorkomen dat dit versnipperd door de stad heen op eigen initiatief ontwikkeld wordt. Zo dragen we bij aan het stimuleren en makkelijker maken van duurzaam vervoer evenals het stimuleren van een gezonde leefomgeving. Een van de acties voor 2024 is het activeren van onbenut arbeidspotentieel gekoppeld aan kansengelijkheid. In de "Arnhemse beroepentuin" die in Q3 van start gaat krijgt iedereen de kans om in zes weken tijd zich te oriënteren op een beroep gekoppeld aan de energietransitie. Een nauwe samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven waarbij kandidaten worden klaargestoomd voor een baan.

In tijden van crisis hebben we een Energienoodfonds voor MKB ondernemers opgericht en diverse (voucher)regelingen voor de ondernemers die in zwaar weer verkeer hebben gedurende de coronapandemie. Omdat we het belang van ondernemers in de stad voelen en zien, maar bovenal ook het welzijn van hen, hun medewerkers en hun klanten.

Dit zijn voorbeelden van acties die uitgevoerd worden in 2024 met partijen in de stad waarbij het uitgangspunt is dat deze significant bijdragen aan een duurzame economie.

Alle genoemde acties uit de uitvoeringsagenda van 2024 worden gelinkt aan de diverse maatschappelijke opgaves in ons land, de regio en de stad Arnhem, en we zetten bestaande meetsystemen in om de voortgang en de impact te meten en het beleid hierop af/bij te stellen.

Met een voorstel te komen hoe we deze kaders in de praktijk gaan brengen bij de economische agenda en hoe we economische ontwikkeling toetsen aan de hand van deze *maatschappelijke (meet)waarden*:

We gebruiken in de praktijk deze grote maatschappelijke opgaves als rode draad door alle activiteiten en uitvoeringsacties. Zo maken we gebruik van de monitor kansengelijkheid van één van onze samenwerkingspartners Stichting Pas om een goed overzicht te hebben van de kwaliteit van de projecten en activiteiten die worden ingezet op het bevorderen van kansengelijkheid. Ook maken we gebruik van een "circulair scan" waarmee het belang zichtbaar en meetbaar wordt gemaakt waar we

staan en wat ons nog te doen staat in de ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn, evenals de wijze waarop ondernemers bijdrage aan de Energietransitie. Het programmaplan New Energy Made in Arnhem heeft een uitgebreide monitor waarin is opgenomen hoe we ieder jaar de effecten meten van de hierin opgenomen acties. Deze acties hebben één overkoepelend thema; een groene en gezonde stad met schone lucht met de ambitie om Arnhem in 2050 volledig onafhankelijk te laten zijn van fossiele brandstoffen.

De kaders voor de grote opgaven in de stad zijn in diverse beleid vastgelegd en zijn ook van toepassing op ondernemers. Ondernemers dragen hieraan op allerlei manieren bij.

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, bieden stageplaatsen, leer-werktrajecten en zorgen voor dynamiek in de stad en de wijken. Ondernemers verenigen zich en zetten hun kennis, kracht en drive in om bij te dragen aan de maatschappelijke opgaves in de stad.

De werkgelegenheid cijfers "staat van de stad" laten zien dat ondernemers van essentieel belang zijn voor de werkgelegenheid in onze stad en significant bijdrage aan de maatschappelijke opgave armoedebestrijding.

Er is een Arnhemse leefbare wijken monitor waar de leefbaarheid, de veiligheid en de welzijn van inwoners en ondernemers gemonitord wordt.

Tot slot volgen we trends en cijfers op het thema "werk" en "inkomen" om de acties en ambities voor de doelgroep "onbenut arbeidspotentieel" af te stemmen.

Met deze monitoringsgegevens en de diverse kaders die in beleidsdocumenten zijn vastgesteld hebben we al een breed zicht op de stand van zaken op gebied van breed welvaart en een duurzame economie.

Communicatie

De stand van zaken uitvoeringsagenda 2023 is door een korte storytelling gedeeld tijdens het ondernemersevent van Arnhem bedrijf. Daarnaast is deze gedeeld via de website de digitale nieuwsbrief voor ondernemers van de gemeente Arnhem en te raadplegen via deze link:

[Economisch beleid - Gemeente Arnhem.](#)

De uitvoeringsagenda voor 2024 wordt gedeeld met samenwerkingspartners, betrokken en stakeholders uit de stad en is vanaf dat moment ook te raadplegen via [Economische uitvoeringsagenda 2024.](#)

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch

Bijlage

- Economische agenda 2023-2024